

Eiendom, kommunalteknikk, utbygging

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Deres ref.:
Kjell Saghaug

Vår ref. (saksnr.):
2025/499-5

Saksbehandler:
Ann-Magritt Glørstad

Dato:
07.04.2025

Høring - Forslag om avgrensning av området for redusert meirverdiavgiftsats for vatn og avløp frå 25 til 15 pst.

Høringssvar

Frøya kommune viser til høring fra Finansdepartementet av 25.02.2025 om «Forslag til endring av merverdiavgiftsforskriften» for vann og avløpstjenester med redusert merverdiavgiftsats fra 25 til 15% med virkning fra 01.05.2025 med høringsfrist 08.04.2025.

Frøya kommune støtter hovedmålet om å redusere kostnader for husholdninger, men ser flere tekniske og praktiske utfordringer knyttet til implementeringen av dette forslaget, særlig når det gjelder avgrensning og håndtering av vann- og avløpstjenester for forskjellige brukergrupper.

- 4.2.3: "Departementet foreslår at det bare er drikkevann levert via vannforsyningssystem som skal omfattes. Dette innebærer at omsetning og uttak av vann fra vannforsyningssystem med en annen kvalitet og til andre formål enn det som inngår i definisjonen av drikkevann, ikke vil omfattes av merverdiavgiftsloven § 5-12." Som ledningseier leverer vi kun **drikkevann** til alle våre abonnenter. Om abonnentene bruker deler av vannet vi leverer til andre formål som ikke har dedikerte krav om drikkevann, som for eksempel vanning, spyling, vasking, prosessvann osv., har vi ingen oversikt eller kontroll på. Eksempelvis kan vi nevne vår største abonnent Salmar som hovedsakelig bruker drikkevann til prosessvann og hvor det er ett samlet ledningsnett innomhus og hvor vi ikke har oversikt over sløyfegangen til de ulike formål (fabrikkdøl kontra kontorer og toaletter) hvor det er montert en inntaksledning til anlegget. Dette gjelder også øvrige abonnenter; private husholdninger, nærings- og landbrukseiendommer. Vi ser det derfor som en umulig oppgave å skille dette.
- De ulike mva beregninger medfører at vi i fremtiden vil måtte kreve flere målere og beregninger utifra organiseringen av de interne arealer (bruksområder) noe som vil være fordyrende for våre abonnenter. Som nevnt

leverer kommunen kun drikkevann til våre abonnenter, vi anser det derfor utfordrende å skille mellom forskjellige grupper abonnenter og formålene vannet brukes til.

- Så lenge formålet med forslaget er å redusere levekostnadene for husholdninger, bør det i forslag om reduksjonen av merverdiavgiften defineres at reduksjonen gjelder kun for husholdningsabonnenter både for vann og avløp og ikke næringsabonnenter, ved å skille mellom brukerkategorier.
- Å differensiere vannforbruket for næringsvirksomhet på denne måten byr derfor på store praktiske utfordringer. Frøya kommune har ikke måleinstrumenter som tallfester hva vannet brukes til. Kommunen vil derfor måtte behandle nærings- og kombinasjonseiendommer manuelt, og ut ifra en skjønnsmessig vurdering med det merarbeid dette medfører. Dette vil medføre uenighet og kommunen må bruke ressurser på saksbehandling av klager.
- Avløpstjenester: "Merverdiavgiftsloven § 5-12 er ment å omfatte vederlag for bortføring av sanitært avløpsvann, slik dette er definert i forurensningsforskriften § 11-3 bokstav c). Den reduserte satsen kommer ikke til anvendelse på eventuelt vederlag som kreves for bortføring av annet vann enn sanitært avløpsvann. Redusert sats skal imidlertid anvendes selv om det sanitære avløpsvannet rent faktisk er blandet med annet vann, typisk overvann. Forutsetningen er at tjenesten går ut på og at vederlaget knytter seg til bortføring av sanitært avløpsvann
- I høringsbrevet, pkt 4.3, leser vi det som at næring skal ha 15% mva på alt avløpsvann, noe som står i motstrid til at de skal betale 25% for forbruksvann. Dette anses også som en utfordrende eller umulig oppgave å løse da de fleste abonnenter betaler avløpsavgift basert på målt vannforbruk.
- Vi ser at redusert mva kun skal gjelde for vannforbruk som defineres som «drikkevann», da formålet med forslaget er å bidra til å redusere levekostnadene for husholdninger. Vi mener at den reduserte satsen må gjelde hele vannleveransen som en del av selvkosttjenesten vann, tilsvarende for tjenesten avløp.

Her kan vi eksempelvis nevne:

- Flere leilighetsbygg har installert felles vannmåler, og i de tilfeller der det både er boliger og næring så gjør sameie/gårdeiere en fordeling av gebyrene internt.
- Et gårdsbruk (kombinasjon husholdning – næring) vil få 15% mva på vann til husholdningen, men 25% mva på vann brukt i gårdsdriften.
- En bensinstasjon (næringsseiendom) havbruksnæring osv beregnes med 15% mva på vann til personalrom (og tilsvarende på avløp fra personaltoalett), men 25% mva på vann benyttet i vaskehall/selvvaskeanlegg, og produksjonsanlegg.

- Frøya kommune har ulike typer av abonnenter, både de som har vannmålere og de som faktureres etter arealet. Vi fakturerer primært tre ganger i året , men noen abonnenter har månedlig faktura og næringsliv hvert halvår og sistnevnte er allerede fakturert frem til 30.06.2025. Abonnenter med vannmåler har blitt forskuttet for dette året basert på tidligere forbruk. Dette betyr at ved innføring av reduksjon av merverdiavgiftssatsen fra 01.05.2025, vil dette utløse krav om tilbakebetaling og vil skape en krevende prosess for å beregne korrekt grunnlag for begge gebyrgruppekategoriene.
- Vannmåleravlesing skjer i utgangspunktet 1 gang i året. Ved innføring av ny mva-sats midt i året betyr dette et behov for kreditering/justering for en del av abonnentene. En følge av dette kan være feil i fakturering.
- En slik endring av mva-sats krever en teknisk endring i fakturasystemet kommunen benytter (KOMTEK). Dette er en endring kommunen selv ikke kan utføre, men en tjeneste som må kjøpes fra systemleverandør. Dette medfører en merkostnad på ca kr. 25 000 for Frøya kommune.
- Ut i fra leverandørs forståelse av endringene som kreves må følgende utføres (en del av dette kan kommunen løse uten bistand):
 - - det må kjøres et ekstra årsoppgjør pr 30.04.25
 - kommunene må selv vurdere om alle vannmåleravlesninger kan stipuleres eller om det må/skal samles inn vannmåleravlesninger
 - det bør i årsoppgjøret som kjøres pr 31.12.25 sette til-dato for ny a-konto til 30.04.25.
 - Dette må gjennomføres for å unngå å måtte kreditere a-konto som er fakturert etter 30.04.25.
 - det må i årsoppgjøret pr 30.04.25 legges inn nye varenummer for a-konto med stoppdato 31.12.25
 - leverandør må bistå med å endre fra ett til to oppgjør i året
 - alle VA-varer som ikke inngår i årsoppgjøret (abonnementsgebyr og vann/avløp etter areal, samt slamvarer) vil det trenges bistand for å stoppe 30.04.25, i tillegg må det opprettes både nye varer og nye løpende gebyrer fra 01.05.25
 - ved årsoppgjøret 31.12.25 vil det trenges bistand for å sette tilbake til ett oppgjør i året
 - ved årsoppgjøret 31.12.25 må det lages nye varer for vann/avløp etter måler og for tilbakebetaling av a-konto.
- Kommunenes behov for å kjøre et eget ekstra årsoppgjør for VA-gebyr omtales ikke i høringsnotatet. I høringsnotatet ber departementet spesielt om at

det kommer innspill til om det trengs en overgangsordning med tanke på avlesing av vannmålerstand, og om avgiftsgrunnlaget i innføringsåret kan fordeles forholdsmessig. Frøya kommune er derav bekymret for at regelverket vil være uoversiktlig og medføre ulik praksis i de enkelte kommuner.

- Frøya kommune er svært positiv til nedjustering av mva-sats for vann- og avløp, og den reduksjon i levekostnadene for innbyggerne det medfører. Frøya kommune ser likevel at en innføring av endringen midt i regnskapsåret vil medføre merkostnader og merarbeid for kommunen. Frøya kommune ser en fordel at endringen innføres fra 1.1. 2026 for å ha tilstrekkelig tid og omforent løsning på hvordan dette skal løses for alle kommuner og at dette presiseres nærmere i forskriften. Kostnaden med merarbeid og de farer som kan oppstå med feil beregninger og forståelse av forskriftsendringen bør unngås da krediteringer og rettelser i abonnementsregistrene er en ressurskrevende og kostbar prosess som også vil påvirke gebyrberegningen overfor abonnentene.
- Frøya kommune ber departementet vurdere å innføre 15% mva for **alle** abonnenter (dvs også næringsabonnenter) på tjenesteområdene, noe som vil forenkle og gjennomføre lik praksis ved denne endringen.
- Frøya kommune mener derfor at ikrafttredelsesdatoen for den reduserte merverdiavgiftssatsen bør være 01.01.2026, for å redusere administrative kostnader og gjøre prosessen mer forutsigbar for våre kunder.
- Til sist ser vi utfordringsbildet med å gi god nok informasjon til våre abonnenter med endringen da vi opplever en del uavklarte forhold som er nevnt i denne uttalelse og som ikke er tilstrekkelig belyst i høringsnotatet.

Vennlig hilsen

Ann-Magritt Glørstad
Virksomhetsleder – Eiendomsforvaltning,
Kommunalteknikk og Utbygging

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til: Kommunedirektør Bård Eidet

Ass. Kommunedirektør/Økonomisjef Roger Antonsen

Avd.leder VAR Geir Christensen

Konsulent Harriet Strand